

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

IX. De secunda irregularitae proveniente ex defectu natalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

cap. 6. num. 11. & lib. 14. cap. 20. num. 2. nec improbable reputat Suar. disp. 49. sect. 6. num. 8. posse Episcopum dispensare cum bigamo religioso facto, ne deus occasio vagandi. Verum ut recte Paludan. in 4. d. 27. quæst. 4. artic. 5. conclus. 4. vers. tertio. Gabriel. exæmp. disp. 9. 3. art. 3. post dubium 4. Sotus ibi, quæst. 1. art. 2. conclus. affirmant hanc potestatem neque vñ receptam esse, neque iure probari posse, maxime in bigamia propria.

26 Quoad bigamiam verò interpretatiuam maxime quæ ex delicto ortum habet, siue delictum fuerit proprium, vt cum contrahis duplex matrimonium inualidum, vel vnum validum, & alterum inualidum, siue delictum fuerit alienum, vt cum contrahis cum corrupta, vel cognoscis vxorem adulteram, defendunt posse Episcopum ad ordines sacros cum quocunque bigamo dispensare, etiam si religionem non ingrediatur. Turcercemata in cap. lectior. 34. disp. Paludan. disp. 279. 2. art. 5. num. 35. Armilla num. 9. Tabiena quæst. vlt. Sed hic modus dicendi absolute sumptus sustinendus non est, vt potest quæ nullum in iure fundamentum habet. Vt aduertit plures referens Sayrus lib. 6. thes. cap. 7. num. 5. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 86. num. 12. Attamen si prædicta bigamia ex delicto proprio confurgat, satis probabile est si delicto proprio confurgat, satis probabile est si delictum occultum fuerit posse Episcopum dispensare virtute Trident. sess. 24. cap. 6. vt aduertit Sanch. dicta disp. 86. numero 13. Quinimo posse dispensare, etiam si ex delicto alieno hæc bigamia emanauerit, vt contingit, cum corruptam ducis, vel vxorem adulteram agnoscit docuerunt Henric. lib. 12. de matr. cap. 6. in fine. & lib. 14. cap. 20. num. 2. Barbosa 2. p. de potest. episc. alleg. 49. m. 2. 5. Sayrus lib. 6. cap. 7. m. 9. quia Trident. non distinguit an ex delicto proprio, vel alieno oriatur.

27 Verum si de ordinibus minoribus, & beneficio simplici loquamur, probabile est sententia affirmans posse Episcopum etiam cum bigamis propriis dispensare, vt hos ordines minores, & beneficia simplicia obtineant. Quæ fuit sententia D. Thom. in 4. d. 27. quæst. 3. artic. 3. vbi Paludan. quæst. 4. art. 5. conclus. 4. Durand. q. 4. Glossa verbo dispensare in cap. 2. de Bigamis. Nauar. cap. 27. num. 197. Henric. lib. 12. de matr. cap. 6. num. 11. & lib. 14. de irregular. cap. 20. num. 2. Azor. 2. p. lib. 5. cap. 20. g. 2. & lib. 6. cap. 4. g. 8. & 11. Sayrus lib. 6. thes. cap. 7. num. 1. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 86. num. 11. Paul. Comitulus lib. 1. q. 106. num. 5. & 6. Auila 7. p. de irregul. disp. 7. dub. 4. Miranda man. pralati. 2. quæst. 8. art. 2. conclus. 2. & alij apud ipsos: & colligitur ex cap. super eo, & alijs sub Rub. de bigamis, vbi arcentur bigami ab ordinibus, sermo est de ordinibus sacris. Et licet in cap. vn. de bigamis lib. 6. generaliter ab ordinibus bigami excludatur, & in Trid. sess. 23. c. 17. specialiter ab vñ ordinum minorum hoc, inquit Sayrus supra dicto cap. 7. num. 11. intelligendum est per se, & nulla intercedente causa rationabili dispensandi. Præterea in cap. lectior. 34. diff. datur facultas bigamo vt in lectioru permaneat ex dispensatione inquam, vt ait Glossa, & Suar. disp. 49. sect. 5. n. 1. & subditur, si necessitas sit ad Subdiaconatum promoueat, qm̄ ordo tempore antiquo inter minores computabatur, vt pluribus comprobant Suar. disp. 49. de censur. sect. 5. num. 1. & disp. 51. sect. 3. num. 12. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 86. num. 11. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 7. num. 8. Congruentiam huius sententiæ assignauit Sotus in 4. d. 27. q. 3. art. 3. conclus. 2. dicens ex susceptione minorum ordinum non mancipari irreuocabiliter diuino cultui ordinatum, merito ergo concedi potest Episcopo horum dispensatio.

18 Nihilominus est propter Doctorum autoritatem hæc sententia vt probabilis sustinenda sit, verior, & probabilior reputo, quæ negat Episcopo hanc dispensandi facultatem. Sicuti docuerunt Armendariz in addit. ad recopilat. legum Navarre lib. 2. tit. 19. de foro compet. num. 16. Nicol. Garcia 7. p. de benefico. cap. 6. num. 5. Praxis noua Episcopalis 1. p. cap. 1. num. 60. Francisc. Leo in thesauro fori Ecclesiæ 2. p. cap. 8. num. 36. August. Barbosa allegat. 49. num. 2. summo num. 22. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 5. cap. 6. circa finem. Bonac. 1. 1. disp. 7. q. 2. p. 5. num. 15. referuntque decisum è sacra Cardinalium congregatione, & colligitur ex cap. vnico de bigamis lib. 6. c. 17. vbi expressè prohibetur bigamis vñ, & exercitium minorum ordinum. Quia in lege vapore à Concilio lata nequit Episcopus dispensare, cum nullibi habeatur hanc illi esse facultatem concessam.

19 Quod si de dispensatione bigamie similitudinariæ loquamur, omissis varijs sententijs absolute dicendum est posse Episcopum dispensare etiam ad suscipiendos ordines sacros, illisue vtendam. Sicuti colligitur ex cap. De diacono 1. Qui clericus, vel uouentes, & cap. sanæ el. 2. de clerico coniugato. ibi: Officio suo restitui poterunt, & ex indulgentia sui Episcopi eius executionem habere. Sic Tolet. lib. 1. cap. 68. conclus. 6. Suar. de censur. disp. 49. sect. 6. num. 18. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 86. num. 20. Garcia 7. p. de benefico. cap. 6. num. 5. & alij apud ipsos. Vnde cum in cap. super de Bigamis, prohibetur concedi dispensationem his clericis in factis contrahentibus nuptias, non est propter bigamiam similitudinariam

ex nuptiis post sacros ordines celebrato, sed ob bigamiam interpretatiuam, qua ligati fuerunt ex duplici matrimonio, altero ante ordinationem valide suscepto, altero post ordinationem non de iure, sed de facto inito, vt bene aduertit Auila 7. part. disputat. 8. dub. 4. conclus. 4. Sanch. malis relatis lib. 7. disp. 86. num. 20. Neque oblat Textus in cap. litteris el. 2. Qui clericus, vel uouentes, vbi subdiacono contrahenti nuptias inquit Pontifex non esse permittendum in subdiaconatu ministrare, neque ad vteriores ordines ascendere, nisi religionem fuerit ingressus. Non inquam oblat, quia loquitur de consilio, non de præcepto teste Glossa ibi, & Abbate. Alexand. de Neuo in fine. Innocent. man. vñ. Sanch. dicto num. 20. & num. 21. aduertit cum huiusmodi clericus in sacris constituto viduum ducente posse Episcopum ad beneficium simplex dispensare, ex cap. presbyterum 28. disp. Presbyterum (inquit Concilium) non legatibus nuptis detentum cathedram quidem habere, sed ab officio abstinere præcipimus. Sed hic textus videtur de beneficio habito ante irregularitatem loquens de postmodum obtinendo.

Si autem hæc irregularitas bigamie ex delicto occulto proveniat, poterit Episcopus in ea dispensare virtute Trident. sess. 24. cap. 6. de reformat. quia non ex significationis defectu, sed ex delicto provenit. Sicuti tradit Sanch. lib. 7. disp. 86. num. 23. Aloysius Riccius resol. 120. August. Barb. alleg. 49. in fine.

De Prælati religionum, an possint cum suis subditis, & cum secularibus dispensare; Dicendum est ex vi iuris communis non posse, ex recepta tamen consuetudine posse videtur circa suos religiosos, quidquid Episcopus potest circa suos subditos, vt docuit Louduice de Miranda in man. pralati. 1. m. 2. quæst. 8. art. 2. Henric. lib. 12. de matr. cap. 6. num. 11. Barbosa dicta alleg. 49. in fine. Ex particulari autem privilegio possunt Prælati mendicantes cum suis religiosi bigamis dispensare ad sacros ordines ex privilegio Sixti IV. relatio in Compend. Minor. verbo absolutio extraordinaria quoad Fratres. 4. concedentis facultatem dispensandi in omnibus irregularitatibus excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & mutilatione. Cum igitur non excipitur bigamia, censenda est in clausula generali comprehensa, quia potestas dispensandi hæc est interpretanda. Quinimo in nostris privilegijs, verbo dispensatio. 5. 1. & 6. datur facultas Præposito Generali, & quibus ipse delegauerit dispensandi cum suis subditis in omni irregularitate. Circa seculares nullam vides potestatem concessam esse religiosi, vt possint in hac irregularitate bigamie dispensare.

Commisario autem Cruciata non esse concessam potestatem dispensandi in bigamia tradit Henriquez libro 7. de indulgentijs c. 13. n. 5. & Auila 7. part. disput. 8. dub. 4. artic. 6.

Vltimo dicendum est in petenda dispensatione bigamie satis esse, si explices duo matrimonia contraxerit, etiam si plura contraxerit, quia iuxta textus trigamie meminit, sed solius bigamie. Sicuti iudex plures suspendens non tenetur mentionem facere de omnibus illis, sed satisfacere si dicit morte hominem condemnasse. Et tradit Nauar. conf. 2. de Bigamis. Henric. lib. 12. de matr. cap. 6. num. 9. Auila dicta disp. 8. dub. 4. conclus. vlt. Sanch. lib. 7. de matr. disp. 86. num. 4. species tamen bigamie necessariò est fatenda, quia difficultus in bigamia propria, quam in bigamia interpretatiua, & in hac quàm in similitudinaria dispensatur. Sicuti notauit Sanch. supra. Quod si duplici bigamia ligatus sit, vtiuisque mentionem facere debes, vt de se constat.

PUNCTVM IX.

De secunda irregularitate proveniente ex defectu natalium.

- 1 Qui ex legitimo matrimonio, vel probabiliter existimato nati non sunt, irregulares censentur.
- 2 Aliqui censentur si hoc vitium occultum sit ab irregularitate excusati. Sed non approbatur.
- 3 Chm̄ dubium est de illegitimis nec, non esse reprimendos irregulares.
- 4 Hæc irregularitas aufertur matrimonio subsequenti.
- 5 Item per absolutam legitimatorem Pontificis.
- 6 Tertio per dispensationem.
- 7 Episcopi hanc dispensationem ad ordines minores, & beneficium simplex concedere possunt.
- 8 Quid sub nomine beneficii intelligatur.
- 9 Ad ordines maiores, & ad beneficium curatum nequaquam Episcopus dispensare potest.
- 10 Si hæc irregularitas ex delicto occulto proveniat, aliquibus placet dispensare Episcopum posse, sed non approbatur.
- 11 Non est opus Episcopum hanc dispensationem concedentem esse consecratum.
- 12 Professione Religionis hæc irregularitas tollitur quoad ordines suscipiendos, sed non quoad prælatum.

13 Illegitimus suis ordinatus absque dispensatione, impeditur est ab executione ordinum.

Hæc irregularitas convenit iis quorum natiuitas à legitimo matrimonio, vel probabiliter exstimmato deficit; eaque de causa ex defectu natalium punitur. Quos merito excludit Ecclesia ab statu clericali tum in honorem status clericalis, quem vitiosa eorum origo deturpat, tum ne illius imitationem paternæ incontinentiæ, tum ne illius imitationes existant. Vti colligitur ex cap. 1. & finali de filiis presbyterorum in decreta lib. 6. & in 6. & ex cap. per venerabilem. Qui filij sint legitimi, & ex aliis capitibus quæ referuntur 56. dist. & tractant omnes, specialiter videri potest Nauarr. cap. 27. num. 201. Couarru. Clement. si furiosus 2. p. 8. 3. num. 4. Henrici lib. 24. cap. 8. num. 10. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 10. à principio. Vide quæ diximus tract. 13. de benef. disp. 4. p. 1. §. 1. vbi explicuimus latè qui dicantur illegitimi.

2 Duplex tamen in præfenti est difficultas. Prima an hoc vitium occultum te irregularem constituat? Negat Alphons. de Castro aduersus communem sententiam tam de hoc vitio, quam de quolibet alio, lib. 2. de lege poenali cap. ult. conclus. 3. sequens Vincentium relatum ab Angelo, verbo homicidium §. 9. r. Dicitur Castro primo ex cap. ex terrore de temporib. ordinat. vbi criminofus notorius ab ordinibus suscipiendis repellitur, admittitur tamen peracta poenitentia, si crimen occultum sit. Ergo ex crimine occulto non emanat irregularitas. Secundò si illegitimus reputatus legitimus irregularis censetur, cogitur suum vitium occultum manifestare latem Episcopos, vel Pontifici à quo impetranda est dispensatio. Ac iniquum est obligare quemlibet, vt se ipsum infamet, ergo irregularis censendus non est.

Sed hæc leuia sunt, vt à communi, & certa sententia recedamus. Nam textus in cap. ex terrore, excludit criminofum notorium ab ordinibus ob irregularitatem infamiam, quæ stante deicto occulto nulla est, ac proinde nulla est irregularitas. Secundum argumentum vim tantum habet casu quo Ecclesia legitimum reputatum legitimum obligare ad ordines suscipiendos, ac Ecclesia neminem obligat ad ordinem susceptionem, ideòque falsum est obligare quemlibet vt se ipsum infamet. Quod si in aliquo casu graue damnum illegitimus vitare non posset nisi ordines suscipiendo, cessaret obligatio irregularitatis alia efficaciori obligatione superueniente, non tamen inde probatur non fore irregularem. Quapropter omnino dicendum est illegitimum quantumvis occultum; & communiter legitimum reputatum vere irregularem esse, quia textus in cap. 1. & cap. fin. de filiis presbyteror. & aliis in princ. relatis, aboluè illegitimum ab ordinibus excludunt nulla distinctione facta de publico, vel occulto. Sicuti adnotatur Nauarr. cap. 27. num. 201. Couarru. Clem. si furiosus 2. p. 8. 3. numero 4. Vgol. de irregularitat. cap. 4. §. 1. Gutierr. lib. 3. canon. 99. cap. 13. numero 20. Sayrus lib. 6. capit. 10. numero 36. Azor. 2. p. instr. moral. lib. 6. cap. 3. §. 2. 3. Aulæ 7. p. de censur. disputat. 3. dub. 6. conclus. 1. Coninch. disputat. 13. dub. 12. in princ. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. capit. 5. numero 1. Bonac. tom. 1. disputat. 7. quest. 2. p. 3. numero 2. Gaspar Hurtado de irregular. difficult. 16. & alij passim.

7 Secunda difficultas est: an stante dubio de illegitimitate, reputandus quis sit illegitimus, & consequenter irregularis? Hanc difficultatem examinaui dicto tract. 13. de benef. disputat. 4. p. 1. §. 1. in fine, loquens de filiis expositis, de quibus non leue dubium est, an ex legitimo toro nati reputandi sint, & resoluti vt legitimos esse habendos ad ordines, & beneficia, neque vlla dispensatione etiam Episcopi indigere: quod præter Doctores ibi relatos docent Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 10. numero 39. Coninch. disp. 18. dub. 12. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 5. cap. 5. numero 2. & sumitur ex reg. 6. ff. de Regulis iuris. ibi: Semper in dubio benigniora preferenda sunt. Maxime cum in iure statutum sit nullam irregularitatem contrahi nisi in casibus à iure expressis. Cap. is qui de sentent. excommunication. lib. 6. Acta iure expressum non est ob illegitimitatem dubiam contrahi irregularitatem. Quod si dicas filios expositos esse illegitimos, non est dubium; sed moraliter certum, cum raro legitimi exponantur; obstat: quia negari non potest aliquando legitimis exponi: fauore ergo legitimorum qui possunt esse, omnes reputantur legitimi. Vnde in cap. 1. de infantib. & languidus, ij infantes etiam si serui fuerint efficiuntur liberi, & liberi sunt ingenui, quia ius canonicum, & ciuile intendit iis quoad fieri possit; fauere, vt potè omni subsidio humano destitutis. Illud est certum, Episcopum cum his dispensare posse, non quia in defectu natalium certo potestatem habeat dispensandi, sed quia hic defectus aliquo modo est dubius, ideòque ex epicheia censetur Episcopi potestati subiectus: vt tradunt Suar. disputat. 50. de irregular. sect. 4. num. 4. ad finem, & Bonac. tom. 1. disputat. 7. quest. 2. punct. 3. num. 10. Paul. Layman lib. 1. tract. 5. p. 5. c. 5. in fine. quamuis sentiant hos esse irregulares.

Ferd. de Castro Sum. Mor. Pars VI.

Hæc irregularitas multipliciter auferri potest. Primò per subsequens matrimonium, casu quo parentes tempore copulæ habiles ad contrahendum extiterint. Nam matrimonium subsequens quasi retrahitur vsque ad tempus conceptionis ex benignitate iuris canonici, & prolem antea susceptam legitimam reddit, ac si ex vero, & legitimo matrimonio nata sit: vt deciditur e. ranti à qui filij sint legitimi. De qua legitimatione, & qua ratione contingat latè egi d. r. 13. de benef. d. 4. p. 1. §. 2. & 3.

Secundò tolli potest hæc irregularitas per absolutam legitimationem Pontificis; alius enim non potest ad effectus iure canonico inductos hos irregulares legitimare, vt multis comprobatur Suar. disp. 50. sect. 5. num. 8. & dixi supra §. 4. & 5. solum commissarius Cruciatæ potestatem habens dispensandi in matrimonio irritò ob occultum impedimentum affinitatis ex illicita copula, quando in vno ex contrahentibus adfuit bona fides, potest etiam legitimare prolem in foro conscientie quoad ordines, & beneficia. Vnde si à principio contractum fuit matrimonium bona fide saltem vnus, etiam si postea parente conscio impedimenti filius genitus, & natus sit, poterit commissarius hunc filium spurium legitimare. Sicuti adnotauit Henrici. 7. de indulgent. cap. 13. num. 5. in fine. Thom. Sanch. lib. 8. de matr. d. 6. à n. 23. Quam legitimationem nullatenus concedere commissarius poterit separatam à reuadicatione matrimonij, quia hæc potestas solum in fauorem matrimonij commissario conceditur, vt aduertit Sanch. supra.

Tertio auferitur hæc irregularitas dispensatione. Differt autem dispensatio à legitimatione, quia legitimitas est quoad omnes effectus, estque quædam habitus personæ, & illius ad primam naturam restitutio, dispensatio verò effectus respicit radicali personæ inhabilitate remanente, vt docet Panormit. in cap. per venerabilem. Qui filij sint legitimi. Couarru. 4. decretal. 2. part. cap. 8. §. 8. num. 1. Suar. disputat. 50. sect. 5. num. 8. eaque de causa legitimitas est latè interpretanda. Secus dispensatio. Quapropter esto legitimus à Pontifice habilis sit ad ordines, beneficia, & dignitates æquè ac legitimus, non tamen sic dispensatus, sed spectanda sunt verba dispensationis, & strictè interpretanda, vt ferè omnes Doctores docent ex cap. quod dilectio de consanguinit. & affinit. & cap. fin. de filiis presbyterorum: Est enim dispensatio iuris communis relaxatio. Quocirca dispensatus simpliciter ad ordines, intelligitur solum ad minores dispensatus; Glossa in cap. litteras verbo ordinari, de filiis presbyteror. Et in cap. ult. eodem. tit. in 6. verbo ad ordines. Suar. de censur. disputat. 4. 1. sect. 3. num. 3. Sanch. lib. 8. disputat. 1. num. 26. Azor. 2. part. lib. 6. cap. 3. §. 6. & dispensatus ad ordines non est dispensatus ad beneficia, quia sunt separabilia. Panormit. in cap. litteras n. 6. in fine de filiis presbyteror. Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 10. num. 2. Azor. supra §. 9. Sanch. num. 27. Barbosa alleg. 45. n. 6. Et dispensatus ad beneficium de vnico, & simplici intelligitur. Barbosa, ibi. Sayrus aliis relatis, n. 2. §. 32. solum est dubium an ex vi huius dispensationis possit illegitimus obtinere aliud beneficium primo relicto? Negat Couarru. in 4. decret. 2. p. cap. 8. §. 8. num. 5. vers. sexto. Sanch. lib. 6. cap. 11. in fine, & alij relati à Sanch. lib. 8. de matr. disputat. 3. 1. numero 6. et quod dispensatio sit stricti iuris, & strictè intelligenda: & facit textus in cap. 1. §. ille verò de filiis presbyteror. vbi dispensatus ab beneficium potest vnicum tantum obtinere. Sed contrarium scilicet posse successiue plura beneficia obtinere probabile est, cum enim quilibet possit plura beneficia simplicia, quorum quodlibet congruè sustentationi non sufficit, obtinere absque dispensatione, illegitimus secundum communiorum sententiam hac potestate priuatur, ac proinde est dispensatus sit ad beneficium, non censetur dispensatus nisi ad vnicum tantum, vt explicat Sanch. aliis relatis dicto lib. 8. de matr. disp. 51. num. 1. Neque item ex dispensatione facta pro canonicatibus, vel dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis, quia sunt omnino diuersa, & propter eorum qualificationem debent necessariò exprimi. Ob quam rationem sub dispensatione etiam generali ad quæcunque beneficia non comprehenduntur. Vti aduertit Barbosa dicta allegat. 45. numero 8. & 9. Sayr. cap. 10. numero 26. & 27. Nec sub dispensatione ad dignitates comprehenditur dignitas maior Ecclesiæ Cathedralis, & principalis Ecclesiæ Collegiatæ.

Difficultas est qui possint hanc dispensationem concedere: & de Pontifice non est questio, cum ab illo irregularitas emanauerit. De Episcopis omnes tenentur concedere posse dispensare cum quocunque illegitimo ad ordines minores, & beneficium simplex, quia sic habetur cap. 1. de filiis presbyteror. lib. 6. Quod si huic simplici sit annexum curatum non obinde impeditur dispensatio, quia accessorium sequitur naturam principalis cui adhæret. Sicuti docet Gonzalez, reg. 8. cancell. gloss. §. 7. n. 18. August. Barbosa de potest. episc. alleg. 4. §. num. 2. 4. Vaz. de benef. cap. 3. §. 1. dub. 3. in fine numero 7. tametsi contrariè alios referens Sayrus lib. 6. thesauri, cap. 10. numero 11. Hæc tamen concessio non extenditur ad

5 3

suam familiarem triennalem illegitimam quo cum dispensare nequit, teste Nauarr. *conf. 27. de temporib. ordinat. Auila 7. p. de censur. disp. 3. concl. 2. & latius diximus tract. de ordinat. p. 15. num. 6.*

8 Sub beneficio simplici si ius antiquum spectetur comprehenditur canonicatus Ecclesie Cathedralis, quia neque est dignitas neque personatus, sed beneficium simplex residendum requirens, sicuti notat Glossa in *cap. 1. verbo beneficium. de filiis presbyteror. lib. 6. & ibi Archidia. & Geminian. Panormit. in cap. fin. eod. titul. Tabiena, verbo beneficium. 2. §. 14. Nauarr. *conf. 3. de atate. & qualitat. ordinandor ad 5. quasi. & con. 43. de prabendis. numero 1. per textum in cap. statutum. de Rescriptis. lib. 6. Suar. disputat. 50. de censur. sect. 5. numero 6. Dixi: si ius antiquum spectetur, nam spectata dispositione Concilii Tridentini. *sess. 24. cap. 12. de reformat. antecessentis omnibus canonicatibus, & integris portionibus Ecclesie Cathedralis ordinem sacrum, ascendum est non posse Episcopum dispensare cum illegitimo in canonicatibus, & portionibus Ecclesie Cathedralis, & quibuscunque aliis beneficiis sacrum ordinem annexum habentibus, nam cum ipsi interdictione sit dispensatio ad sacros ordines, vt dicemus, consequenter interdictione censetur ad beneficium, cui ipsi ordines annexantur, siquidem absque illorum susceptione nequit beneficium retineri, vt aduertit Henric. *lib. 14. cap. 8. numero 10. in fine. Sayrus lib. 6. de iur. capit. 11. numero 13. Auila 7. p. de censur. disputat. 3. dub. 3. vers. tertio notandum. Garcia de beneficio. 7. p. cap. 2. num. 65. & 68. August. Barbosa allegat. 45. n. 24. & 31. Bonac. disputat. 7. quest. 2. p. 3. circa finem. Inclinat Lessius, lib. 2. de iust. cap. 34. dub. 18. numero 86. & alij apud ipsos.****

Quod si dicas canonicatum, & portionem Ecclesie Cathedralis non requirere ordinem sacrum actualiter, hoc est cum recipitur, sed solum vt intra annum accipitur. Ergo stare potest quod Episcopus ad praedictum beneficium cum illegitimis dispendet, quin dispensationem concedat ad ordines suscipiendos, ipsique illegitimus suscipere poterit ex dispensatione Episcopi canonicatum, & postmodum adire Pontificem, vt ad ordines sacros dispensationem concedat, alias canonicatum renunciat, in quem dicendi modum propendit Azor. 2. p. in iust. moral. lib. 6. cap. 3. quest. 15. sed respondendum est, satis esse ordinem sacrum ex obligatione suscipiendum annexi canonicatum, vt non possit Episcopus in canonicatu dispensare cum illegitimo, quandoquidem non potest ad ordinem sacrum. Nam eo ipso, quo ordo sacer canonicatum annexitur, debet canonicatum suscipiens habilis esse ad eum ordinem suscipiendum, quod absque dispensatione Pontificia praestari non potest. Concessa tamen Pontificia dispensatione ad sacros ordines optime poterit illegitimus ex Episcopi dispensatione ad canonicatum, seu portionem Ecclesie Cathedralis, & ad quodlibet aliud beneficium simplex ordinem requirens promoueri, quia cessat obstaculum. Lessius d. cap. 34. dub. 18. numero 86. Garcia 7. p. de beneficio. cap. 2. num. 68. Ad dimidiam vero portionem Ecclesie Cathedralis, & ad canonicatum Ecclesie Collegiatae potestas est Episcopi concessa in cap. 1. de filiis presbyteror. dispensandi cum illegitimis, siquidem non habent ordinem sacrum annexum, vt aduertit Garcia supra. Gonzal. ad reg. cancell. gloss. 5. num. 98. & seqq.

9 Potest Episcopus ad ordines maiores, & ad beneficium curatum, dignitatem, & personatum nullatenus dispensare cum illegitimo potest ex expressa decisione textus in c. finali de filiis presbyteror. Et tradunt ex communi Lessius lib. 2. de iust. cap. 34. dub. 18. n. 86. Nicol. Garcia multis relatis 7. p. de ben. cap. 2. num. 53.

10 Solum ex cap. cum pridem de renunciat. & ex Trident. *sess. 24. cap. 6. de reformat.* est nonnulla difficultas, an possit Episcopus cum illegitimo cuius vitium occultum est dispensare, siquidem potest dispensare in omnibus irregularitatibus, quae ex delicto occulto proveniunt, neque Concilium distinguit, an delictum debeat esse proprium, an alienum, maxime cum haec facultas late interpretanda sit, vt pote beneficium Principis, & iure communi inferum. Praeterquam quod Trident. ideo concessit Episcopis potestatem dispensandi in irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, ne animae illaqueate essent, si obligarentur Sedi Apostolicae crimina ad dispensationem obruendam detegere, quae ratio in praesenti locum habet. Atque ita sentit Auila 7. de censur. disp. 3. dub. 7. inclinatur Henric. *lib. 14. cap. 8. numero 10. & probabile reputat Paul. Layman. lib. 1. sum. tractat. 5. par. 5. cap. 5. num. 2. & Coninch. disp. 18. dub. ult. circa finem.* Sed contrarium vt longe verius tenendum est, prout docuit Nauarr. *cap. 27. num. 194. Vgolin. tract. de irregul. cap. 44. §. 2. numero 4. Suar. disp. 50. sect. 5. num. 5. Bonac. r. 1. disp. 7. q. 2. punct. 3. in fine. Coninch. & Laym. locis allegatis.* Galpar Hurtado de irregular. difficult. 20. num. 61. Quia haec irregularitas per se non provenit ex delicto parentum immediare, nam esto parentes matrimonio non coniuncti ex defectu libertatis a culpa excusantur in generatione filij, filius aequè irregularis effectus

quando genitus est a parentibus culpa committentibus, quia non ex culpa parentum haec irregularitas nascitur, sed ex indecentia quam contrahit filius, eo quod genitus sit a parentibus matrimonio non coniunctis. Ad irregularitatem autem provenientes ex indecentia est fundamentum habent in aliquo crimine, non datur in Conc. Trident. facultas Episcopis dispensandi, & sic in praxi obseruatum est. Probabilis autem sustineri potest, quod Episcopus dispensaret cum illegitimo ordinato in sacris bona fide, vt in susceptis ordinibus ministrat, quia per ipsam ordinationem bona fide susceptam videtur ius aliquod vt vnum acquisivisse, vt docuit Nauarr. *tit. de filiis presbyteror. conf. 4. num. 2. & con. 3. de atate. & qualitat. ordinandor. ad secundam quasi. Henric. lib. 14. de mat. r. cap. 20. num. 2. & lib. 14. cap. 8. num. 10. Auila 7. p. disp. 3. dub. 6. vers. sexto notandum. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. p. 5. e. 5. n. 2. saneque cap. Lugdunensis 9. quest. 2. & ibi Glossa. Quinimo non videtur improbabile quod tradit Layman. posse inquam Episcopum dispensare cum hoc illegitimo, vt in susceptis ministrat, tametsi mala fide ordines sacros suscipisset. Argum. cap. nisi cum pridem de renunciat. ibi: *Latius irregularitatem non poterit suscipere, si tamen culpa laici, & causa cum eo qui laudabiliter suum impluit officium (invenit sibi poenitentia saluare) potest non minus utiliter, quam ministrat dixerit dispensari.**

Pro supradictis duo sunt aduertenda. Primum nomine Episcopi poteris concedere dispensationem ad ordines maiores, & beneficium simplex, intelligi electum, & confirmatum, etiam si consecratus non sit, quia ad vsum huius potestatis non ordo, sed iurisdictione requiritur. Quapropter transit in Capitulum Sede vacante, & in alios Praelatos habentes iurisdictionem quasi Episcopalem. Sicuti notavit Saenz *disp. 50. sect. 5. num. 6. August. Barbosa alleg. 45. num. 25. secundum: in impetranda legitimatione prolis necessario faciendum esse coram, inquam fuerit ex soluto, & coniugato, vel in sacris, vel quolibet alio impedimento, alias erit interposita, vt multis allegatis docet Sanch. lib. 3. de matr. disp. 14. num. 3. & 5.*

Quod, & vltimo auferitur haec irregularitas professione religionis, seu emissionem votorum vnde Religiosos continentium ex Textu in *cap. 1. de filiis Presbyteror.* sed non integre, & perfecte quoad omnes effectus, sed tantum quoad suscipiendos ordines: nam ad praelaturam regularem, dignitatem, & qualiter beneficia sine regularia, siue secularia irregularis persistit, vt aduertunt Glossa. Panormit. & alij in cap. 1. de filiis Presbyteror. Gregor. Lopez leg. 12. tit. 6. part. 2. Nauarr. *cap. 27. num. 201.* vbi hoc extendit ad feminas illegitimas, quae praelaturae incapaces existunt. Henric. *lib. 14. cap. 8. num. 10. Suar. disp. 50. sect. 5. num. 12. & 15. Auila 7. p. disp. 3. dub. 6. vers. quinto notandum, & alij apud ipsos.* Poterunt tamen huiusmodi illegitimi alia officia honorifica praedicatoris, lektoris, & similia exercere, vt tradit Nauarr. *conf. 3. de filiis Presbyteror.* Ex dispensatione autem ratione privilegij sunt omnibus religionibus concessi praelaturas obtinere valent vt superius notavi, & aduertit Sayrus *lib. 6. de iur. capit. 11. num. 14.*

Extra praedictos modos nullus alius est auferendi haec irregularitas. Nam quod aliqui dicunt, si illegitimi scientia, & motibus probati sint, eo ipso dispensati tenentur, nullum habet fundamentum, est contra decisionem expressam *cap. 1. & cap. litteras de filiis Presbyteror. & cap. immotus de electis,* in quibus non obstante scientia, & motu probitate dispensatio adhibetur ad ordines, & dignitates suscipiendas, vt bene annotavit Suar. *d. disp. 50. sect. 5. num. 17.*

Tandem dicendum est, si illegitimus fuerit ordinatus absque dispensatione impeditus est ab executione ordinum, quia canones prohibentes illegitimum ordinari hoc praecipue intendunt, ne ministrat in susceptis, quinimo ob indecentiam, quae in administratione relict haec irregularitas indicatur, vt aduertit Sorus in 4. d. 25. q. 1. art. 5. Nauarr. *conf. 3. de atate, & qualitat. ad 2. & 3. argum. Henric. lib. 14. de irregul. cap. 8. num. 10. Auila 7. p. de beneficio. disp. 3. dub. 17.* Quod hanc prohibitionem, & irregularitatem ausus fuit violare ministrando in ordinibus susceptis, est grauissime peccatum, nullam tamen irregularitatem de iure contrahit, quia nullibi est statuta. Sicuti non est statuta ferus, & corpore vitatus, eo quod absque dispensatione ordinati in susceptis ordinibus ministrant, non enim ob violationem irregularitas contrahitur. Sicuti tradit Innocent. in *cap. si celebrat. num. 3. de electis. ex communi iuri.* Nauarr. *cap. 27. num. 163. & 194. Gregor. de Valent. r. 4. disp. 7. q. 19. p. 2. Auila 7. p. disp. 3. dub. 17. Sayr. alios referens lib. 6. hof. cap. 2. num. 26.*

